

Esimerkkipotilas - Sepelvaltimotauti

Seppo on 68-vuotias osa-aikaeläkkeellä oleva rakennusmestari, joka tupakoi noin kymmenen savuketta päivässä. Hänen veljensä on menehtynyt sydäninfarktiin 62 vuoden iässä. Sepon painoindeksi on 32 kg/m², minkä vuoksi on suositeltu liikuntaa ja laihduttamista.

Hyperkolesterolemiaan hänellä on ruokavaliohoito, ja suurentuneiden verengluukoosimittaustulosten osalta noudatetaan seurantalinjaa. Lääkityksenä kohonneeseen verenpaineeseen on ramipriili 2,5 mg 1 x 1 ja eturauhasen hyvänlaatuiseen liikakasvuun tamsulosiini 0,4 mg 1 x 1.

Seppo on joutunut sairaalaan kolme viikkoa kestäneen, voimistuneen rintakipuoireen takia.

Oireiden, EKG-muutosten ja suurentuneen tropopiniipitoisuuden perusteella hän on suuren riskin potilas. Angiografiassa tehdään kahden suonen pallolaajennus, joka sujui ongelmitta.

Angiokertomuksessa jatkohoito-ohjeena sanotaan: "enoksapariini sairaalahoidon ajan, ASA pysyvä, tikagrelori 12 kuukautta, riskitekijöiden hyvä hoito". Sairaalassa otetuissa laboratoriokokeissa LDL on 3,2 mmol/l ja HbA1c 72 mmol/mol (8,7 %). Verenpaine on kotimittauksissa ja sairaalassa pallolaajennuksen jälkeen tasoa 170/95 mmHg, syke 72/min.

Lääkitys kotiutuessa: ASA 100 mg 1 x 1, tikagrelori 90 mg 1 x 2, bisoprololi 5 mg 1 x 1, ramipriili 5 mg 1 x 1, simvastatiini 40 mg 1 x 1, metformiini 500 mg 1 x 1, tamsulosiini 0,4 mg 1 x 1 ja tarvittaessa parasetamoli 1 g 1 x 3.

Seppo saa peruskorvauksen tikagrelorille 12 kuukaudeksi reseptimerkinnällä. Sairauslomaa myönnetään kuusi viikkoa, ennen töihin paluuta arvio tehdään terveysasemalla.

Sairaalaan kotiututtua potilas soittaa terveysasemalle varatakseen ajan jatkoa varten. Hän saa kotiutumista seuraavalle viikolle ajan sydän- ja diabeteshoitajalle ja reilun kuukauden päähän lääkärin vastaanotolle.

Sydän- ja diabeteshoitajan vastaanotolla kymmenen päivää pallolaajennuksesta potilaan todetaan vointi hyväksi, rintakipuja ei esiinny, eikä potilas ole ollut liikkeellä lähikauppaa (300 m) kauempana. Hän tupakoi 2 - 3 savuketta päivässä. Verenpaine on kotona 160/90 mmHg, syke 48/min. Veren glukoosipitoisuuden paastoarvo 11,2 mmol/l.

Hoitaja on järjestänyt potilaalle verengluukoosimittarin, liuskoja, lansetteja ja lähetteen omahoitotarvikejakeluun. Vastaanotolla potilas saa ohjeet verengluukoosiseurannan aloittamisesta ja seurantalomakkeet kotiin. Hoitaja antaa ohjeita ja motivoi potilasta verenpaine- ja verengluukoosiseurantaan, antaa elämäntapaohjeistusta painonhallinnasta, ruokavaliosta, liikunnan aloittamisesta ja tupakoinnin lopettamisesta.

Hoitaja kysyy lääkäriltä lääkitysjatkoja. Uudet annokset: ramipriili 10 mg 1 x 1, bisoprololi 2,5 mg 1 x 1 ja metformiini 500 mg 1 x 2.

Lääkärin vastaanotolla viisi viikkoa pallolaajennuksesta potilaan vointi todetaan hyväksi, rintakipuja ei esiinny, suorituskyky on parempi kuin ennen pallolaajennusta. Hän liikkuu kävellen 500 - 1 000 m päivässä, muutoin autolla, mutta tupakoi edelleen. Verenpaine on kotona 155/85 mmHg, syke 63/min ja EKG siisti.

On epäselvää, onko potilaalle tehty B-todistus sepelvaltimotaudista, eikä hän ole saanut uutta Kela-korttia. Lääkäri laatii B-todistuksen sepelvaltimotaudista ja diabeteksestä, jolloin potilas saa erityiskorvattavuuden tikagrelorille, simvastatiinille, bisoprololille, metformiinille ja vastaanotolla aloitettavalle amlodipiinille. B-todistukseen tehdään merkintä ohjauksesta sydän kuntoutuskurssille.

Lääkäri tarkistaa myös onko potilas hakenut määrätyt lääkkeet apteekista ja käyttänyt niitä ohjeiden mukaisesti.

Potilas on käynyt laboratoriokokeissa: Hb 138 g/l, LDL 2,9 mmol/l, fP-Gluk 9,3 mmol/l, HbA1c 66 mmol/mol (8,2 %), Krea-, maksa- ja kilpirauhasarvot viitearvoissa, u-AlbKrea alle 2,5 mg/mmol.

Lääkäri käy potilaan kanssa läpi tavoitteet ja motivoi potilasta elämäntapamuutoksiin:

- tupakoinnin lopettaminen, tarvittaessa nikotiinikorvausvalmisteet
- diabetes: veren glukoosipitoisuuden paastoarvo alle 6,7 mmol/l, HbA1c alle 53 mmol/mol (7 %), aktiivinen verenglukoosiseuranta kotona
- painoindeksi: painon lasku pysyvästi 5 - 10 %, liikunnan lisääminen ja ruokavalio muutokset, halukkuus osallistua laihdutusryhmään
- verenpaine: alle 140/80 mmHg, kotimittaus 2 - 3 kertaa viikossa
- LDL alle 1,8 mmol/l, ruokavalio ja lääkitys
- sitoutuminen lääkkeiden käyttöön.

Kotilääkitys: ASA 100 mg 1 x 1, tikagrelori 90 mg 1 x 2, vuoden ajan sepelvaltimotautikohtauksesta bisoprololi 2,5 mg 1 x 1, ramipriili 5 mg 1 x 1, amlodipiini 5 mg 1 x 1, simvastatiini 60 mg 1 x 1, metformiini 500 mg 1 + 2, tamsulosiini 0,4 mg 1 x 1, tarvittaessa parasetamoli 1 g 1 x 3, tarvittaessa pikanitro 1 - 3 suihketta. Jos veren glukoosipitoisuuden paastoarvo on yli 7 mmol/l, niin potilas suurentaa viikon välein metformiinia 500 mg, kunnes päästään maksimiannokseen 1 500 mg 1 x 2.

Ei ole tarvetta sairausloman jatkamiselle, potilas voi jatkaa rakennusmestarin töitä osaaikaeläkkeellä kaksi päivää viikossa. Jos esiintyy rintakipuja, potilasta ohjeistetaan soittamaan hätänumeroon. Seuraava aika sydän- ja diabeteshoitajalle on sovittu noin kuukauden päähän, vastaanotolle tulee ottaa mukaan verenglukoosi- ja verenpaine seurantalista. Vastaanottoaika lääkärille varataan kuuden kuukauden päähän.